

การสร้างเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

CONSTRUCTION OF READING ABILITY ASSESSMENT TOOL FOR 2ND GRADE STUDENTS IN THAI LANGUAGE SUBJECT

Received: May 27, 2025

Revised: July 26, 2025

Accepted: July 30, 2025

ฉัตรสุดา เอี่ยมอุดม^{1*}, ประรณนา โกวิทยางกูร²

Chatsuda lamudom^{1*}, Pratana Govittayangkull²

*Corresponding author, Email: 65851930101@g.lpru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 2) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมิน และ 3) สร้างเกณฑ์ปกติสำหรับแปลความหมายของคะแนนและคู่มือของเครื่องมือ กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 455 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความสามารถในการอ่าน วิเคราะห์ข้อมูลด้านเนื้อหาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความยาก อำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรงเชิงสภาพ และการหาเกณฑ์ปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) เครื่องมือที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ การอ่านออกเสียง การอธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน การตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน การระบุใจความสำคัญ การแสดงความคิดเห็น เครื่องมือแบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 ประเมินการอ่านออกเสียง และชุดที่ 2 ประเมินการอ่านรู้เรื่อง 2) การหาคุณภาพของเครื่องมือประเมินการอ่าน ประกอบด้วย ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 แบบประเมินการอ่านออกเสียง ความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน มีค่าเท่ากับ 0.95 ส่วนของแบบประเมินการอ่านรู้เรื่อง ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.28 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.44 – 0.96 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (KR20) เท่ากับ 0.92 และมีความเที่ยงตรงเชิงสภาพ 3) เกณฑ์ปกติท้องถิ่นของเครื่องมือ พบว่า มีคะแนนดิบตั้งแต่ 5 ถึง 49 คะแนน คะแนนมาตรฐานที่อยู่ในช่วง 23.07 – 61.31 มีเปอร์เซ็นต์ไทล์อยู่ในช่วง 0.20 – 97.80

คำสำคัญ: เครื่องมือประเมิน, การหาคุณภาพของเครื่องมือ, ความสามารถในการอ่าน, เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น

¹ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาการวิจัยและการประเมิน, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

¹ M.Ed. Student, Research Methodology and Evaluation Program, Faculty of Education, Lampang Rajabhat University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร., คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

² Asst. Prof., Dr., Faculty of Education, Lampang Rajabhat University, Advisor

Abstract

The purposes of this research were to 1) develop an assessment tool for evaluating reading ability in the Thai language among Grade 2 students, 2) examine the quality of the assessment tool, and 3) establish local norms for interpreting scores and creating a manual for the assessment of Grade 2 reading abilities. The sample group consisted of 455 Grade 2 students during the 2024 academic year. The sample was selected through stratified random sampling. The instruments used were interviews and the reading ability assessment tool. Data analysis involved both content analysis and quantitative analysis, including content validity, difficulty, discrimination power, reliability, concurrent validity, and norm. The results showed that 1) the developed assessment tool comprised five key components: reading aloud, interpreting word and passage meanings, forming and answering comprehension questions, identifying main ideas, and expressing opinions. It was divided into two sets: the first set assessed reading aloud, while the second evaluated reading comprehension. 2) The assessment tool demonstrated a content validity index ranging from 0.60 to 1.00. For the reading aloud component, inter-rater reliability was 0.95. The reading comprehension component had an item difficulty index ranging from 0.28 to 0.80, an item discrimination index ranging from 0.44 to 0.96, a full-scale reliability coefficient (KR20) of 0.92, and concurrent validity, as confirmed through T-test analyses. Additionally, the local norms for the tool indicated that raw scores ranged from 5 to 49. T-scores ranged from 23.07 to 61.31, and percentiles ranged from 0.20 to 97.80

Keywords: Assessment tool, Instrument quality evaluation, Reading ability, Local norms

บทนำ

การอ่านภาษาไทยเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการเรียนรู้ เนื่องจากความสามารถในการอ่านเป็นพื้นฐานในการเรียนทุกสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้น ดังนั้นการพัฒนาความสามารถในการอ่านของผู้เรียนควรเริ่มตั้งแต่การอ่านออก สะกดคำได้ จับใจความสำคัญได้ สรุปความได้ จนถึงขั้นอ่านคิดวิเคราะห์ได้ ดังที่ นราวัลย์ พูลพิพัฒน์ และคณะ (2561) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญในชีวิตของทุกคน เนื่องจากช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและช่วยให้ได้รับข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจต่าง ๆ ทั้งนี้ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยียังส่งผลให้วิธีการอ่านและการแลกเปลี่ยนข้อมูลเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต โดยมีทั้งการอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อดิจิทัล (PISA THAILAND, 2563) การจัดการเรียนการสอนการอ่านภาษาไทยในระดับประถมศึกษาจึงต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้ผู้เรียนมีเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ในวิชาอื่นทุกวิชา

การเรียนรู้ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นช่วงวัยที่เชื่อมต่อมาจากระดับปฐมวัย ควรเน้นไปที่การอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ เพื่อวางพื้นฐานของการเรียนรู้ ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2568) กล่าวว่า ควรมุ่งพัฒนาผู้เรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นทุกคนให้มีความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง สอดคล้องกับ นรวัลย์ พูลพิพัฒน์ และคณะ (2561) ที่กล่าวว่า หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการส่งเสริมทักษะทางภาษาเพื่อการนำไปใช้อ่าน เขียน และเรียนรู้สาระวิชาต่าง ๆ ของผู้เรียน และสำนักทดสอบทางการศึกษา (2563) ได้ตระหนักถึงทักษะทางภาษาของนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยเฉพาะเรื่องการอ่าน เห็นได้จากการสอบการอ่านในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียกว่า RT (Reading test) และการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียกว่า NT (National test) ที่ประกอบไปด้วยการทดสอบ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถทางภาษา (Literacy) 2) ความสามารถด้านคำนวณ และ 3) ความสามารถด้านเหตุผล (Reasoning abilities)

จากความสำคัญของการอ่าน ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่ควรมุ่งเน้นในระดับประถมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงการพัฒนาความสามารถในการอ่านของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น ให้พร้อมรับกับการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดังที่ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2563) ได้กล่าวว่า การยกระดับความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนถือเป็นความท้าทายที่สำคัญสำหรับระบบการศึกษาไทย เนื่องจากผลการประเมินด้านการอ่าน PISA ในปี 2000 จนถึง PISA ในปี 2022 ของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง และนักเรียนไทยทั้งกลุ่มที่มีคะแนนสูงและกลุ่มที่มีคะแนนต่ำต่างก็มีจุดอ่อนอยู่ที่ด้านการอ่าน โดยผลการประเมินของ PISA ปี 2022 มีคะแนนต่ำสุดในรอบ 20 ปี โดยเฉพาะทักษะด้านการอ่าน ซึ่งพบว่า นักเรียนไทยที่ไม่สามารถอ่านจับใจความบทความสั้น ๆ ได้ มีสูงถึง 65% (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566) และผลการวิเคราะห์ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning loss) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีภาวะถดถอยที่ด้านการอ่าน และจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2562) พบว่า การอ่านของวัยเด็กมีอัตราการลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจปี 2558 เช่นเดียวกับการสำรวจการรู้หนังสือของประชากรไทย ปี 2568 โดยพัฒนาแบบสำรวจการอ่านที่จัดทำโดยจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า อัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรไทยอายุ อายุ 7 ปีขึ้นไป อยู่ที่ 1.16% (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2568)

การส่งเสริมให้ครูจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอ่านของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง จำเป็นที่จะต้องมีการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพเพื่อประเมินศักยภาพและความสามารถของนักเรียนในเรื่องการอ่านโดยเฉพาะ ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจในทักษะของตนเองเพื่อให้นักเรียนนำความเข้าใจที่เกิดขึ้นไปพัฒนาต่อไป อย่างไรก็ตาม การวัดและประเมินความสามารถในการอ่านของระดับชั้นประถมศึกษา ได้แก่ 1) คู่มือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้น 2) RT (Reading test) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 3) NT (National test) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งระดับชั้นที่ต่อเนื่อง

มาจากประถมศึกษาปีที่ 1 อย่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีเพียงการคัดกรองโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 เผยแพร่โดยสถาบันภาษาไทย หัวข้อที่ใช้ประเมินการอ่าน ประกอบด้วย การอ่านออกเสียง 20 คำ และการอ่านรู้เรื่อง 10 ข้อ (สถาบันภาษาไทย, 2566) ดังนั้นผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้ทราบถึงความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นวัยที่มีความสำคัญอย่างสูงในการเตรียมความพร้อมด้านความสามารถในการอ่าน เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ต่อไปอย่างเข้มแข็ง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2568) เช่นเดียวกับ สุนันทา สมใจ (2551) ดวงจันทร์ เดี่ยววิไล (2555) และ บุรชาติ ศิริเป็ง (2561) ที่ได้พัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ตามลำดับ

ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีคุณภาพและครอบคลุม 5 หัวข้อ ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) การอ่านออกเสียง ใช้แบบประเมินการอ่านออกเสียงและเกณฑ์การประเมินรูปแบบแยกส่วน เพื่อให้สารสนเทศที่มากขึ้นแก่ครูในการนำไปพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การอธิบายความหมาย ใช้แบบทดสอบแบบจับคู่ 3) การตั้งคำถามและตอบคำถาม 4) การระบุใจความสำคัญ ใช้แบบทดสอบแบบเลือกตอบ และ 5) การแสดงความคิดเห็น ใช้แบบทดสอบอัตนัย ซึ่งแบบประเมินครอบคลุมมากกว่าแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของสถาบันภาษาไทยที่มุ่งประเมินเพียง 2 หัวข้อคือ การอ่านออกเสียงและการอ่านรู้เรื่อง (สถาบันภาษาไทย, 2566)

ดังนั้นการสร้างเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านครั้งนี้จะช่วยให้ครูทราบถึงสารสนเทศด้านการอ่านเพื่อปรับปรุงแก้ไขและส่งเสริมการอ่านของนักเรียนได้ตรงจุด สามารถให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) แก่นักเรียน นับว่าเป็นการส่งเสริมการวัดผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Formative assessment) อีกทั้งใช้วางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ทำให้นักเรียนได้ฝึกฝนความสามารถในการอ่านอย่างมีคุณภาพจนพัฒนาไปสู่สมรรถนะการอ่านหรือความฉลาดรู้ด้านการอ่านในที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติสำหรับแปลความหมายของคะแนนและคู่มือเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 เขต 2 และเขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 319 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 3,778 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 455 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีเกณฑ์สัดส่วน (เกียรตินาคู, ศรีสุข, 2554) ที่กำหนดว่าประชากรที่มีขนาดหลักพัน ควรใช้หน่วยตัวอย่าง จำนวน 10 – 15% เป็นกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้มีประชากร 3,778 คน ดังนั้นควรใช้กลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อย 377 - 566 คน ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 455 คน และทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยสุ่มตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก

ในการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามหลักจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เอกสารรับรองลงวันที่ 9 มกราคม พ.ศ.2568 หมายเลขรับรอง: IRBCMRU

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิแบบมีโครงสร้างเพื่อกำหนดกรอบการประเมินความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.2 เครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วยเครื่องมือชุดที่ 1 ประเมินการอ่านออกเสียง ได้แก่ การอ่านคำ 12 คำ การอ่านประโยค 2 ประโยค และการอ่านข้อความ 1 ข้อความ รวมประเมินการอ่านออกเสียง 15 ข้อ และเครื่องมือชุดที่ 2 ประเมินการอ่านรู้เรื่อง ได้แก่ 1) การอธิบายความหมายของคำและข้อความ จำนวน 4 ข้อ 2) การตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน จำนวน 7 ข้อ 3) การระบุใจความสำคัญ จำนวน 6 ข้อ และ 4) การแสดงความคิดเห็น จำนวน 3 ข้อ รวมประเมินการอ่านรู้เรื่อง 20 ข้อ รวมทั้งสิ้น 35 ข้อ

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การสร้างเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีรายละเอียดการดำเนินการ 3 ระยะ ดังนี้

3.1 ระยะที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และแนวทางในการประเมิน

3.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่าน

3.1.2 เขียนนิยามความสามารถในการอ่าน ในรูปประเด็น พฤติกรรมบ่งชี้ ซึ่งได้จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.3 สร้างข้อคำถามสัมภาษณ์แนวทางในการสร้างกรอบการประเมินความสามารถในการอ่านโดยมีประเด็นคำถามเกี่ยวกับความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมบ่งชี้และประเด็นที่ต้องการประเมิน น้ำหนักการประเมิน และรูปแบบที่ใช้ประเมิน

3.1.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย จำนวน 10 ท่าน

3.1.5 สร้างกรอบการประเมิน จากการสรุปความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2 ระยะที่ 2 สร้างเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่าน

3.2.1 สร้างเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จัดทำคู่มือ และกำหนดการหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.2 ประเมินค่าความเที่ยงตรงโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 2 คน

3.3 ระยะที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.3.1 ทดลองใช้ ครั้งที่ 1 กับกลุ่มทดลอง (Try out) จำนวน 103 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพรายข้อ โดยการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก โดยผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มทดลองที่ลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 ทดลองใช้ ครั้งที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 85 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินรายข้อและทั้งฉบับ โดยการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรงเชิงสภาพ

3.3.3 การเก็บข้อมูลครั้งที่ 3 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น โดย Kline (2000, อ้างถึงใน จิรัชญา แสงยนต์, 2560) กล่าวว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อย 300 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทยจำนวน 10 ท่าน ผ่านทางต้นสังกัดและนัดหมายการสัมภาษณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิที่สะดวกจนครบ จากนั้นสรุปความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์มากำหนดกรอบการประเมิน

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อขอเข้าไปเก็บข้อมูลกับโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายผ่านทางต้นสังกัดของโรงเรียน จากนั้นดำเนินการประเมินการอ่านของนักเรียนโดยเริ่มจากการทำแบบทดสอบชุดที่ 2 การประเมินการอ่านรู้เรื่องก่อน จากนั้นจึงให้นักเรียนมาประเมินการอ่านออกเสียงชุดที่ 1 ทีละคนกับผู้ประเมิน

5. สถิติและวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ที่ได้จากการสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทยจำนวน 10 ท่าน

4.2 การวิเคราะห์แบบประเมินชุดที่ 1 การอ่านออกเสียง ดังนี้

4.2.1 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก โดยใช้การทดสอบที (T-test)

4.2.2 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน โดยใช้การทดสอบที (T-test)

4.3 การวิเคราะห์แบบประเมินชุดที่ 2 การอ่านรู้เรื่อง ดังนี้

4.3.1 วิเคราะห์ค่าความยากและค่าอ่านาจำแนก โดยใช้โปรแกรม TAP

4.3.2 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20

4.4 วิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพ โดยใช้การทดสอบที (T-test)

4.5 สร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบด้วยวิธีการแปลงคะแนนดิบให้เป็นคะแนนมาตรฐานที่และเปอร์เซ็นต์ไทล์

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย ได้พัฒนาเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กรอบการประเมินความสามารถในการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย

	ประเด็น	ลักษณะเครื่องมือ	จำนวน (ข้อ)	คะแนนเต็ม	การให้คะแนน
เครื่องมือชุดที่ 1	การอ่านออก	แบบประเมิน	15	15	ตามเกณฑ์
แบ่งออกเป็น 3 ตอน	เสียง	การอ่านออก			การให้คะแนน
- การอ่านคำ 12 คำ		เสียง			รูปrikแบบ
- การอ่านประโยค 2 ประโยค					แยกส่วน
- การอ่านข้อความสั้น ๆ					
1 ข้อความ					
เครื่องมือชุดที่ 2	1. การอธิบาย	แบบทดสอบ	7	7	ตอบถูกต้อง
แบ่งออกเป็น 4 ตอน	ความหมาย	จับคู่			ให้ข้อละ 1
- การอธิบายความหมายของคำ	ของคำและ				คะแนน
และข้อความ	ข้อความ				ตอบผิดหรือไม่
- การตั้งคำถามและตอบคำถาม	2. การตั้ง	แบบทดสอบ	8	8	ตอบไม่ได้
จากเรื่องที่อ่าน	คำถามและ	เลือกตอบ			คะแนน
- การระบุใจความสำคัญ	ตอบคำถาม	3 ตัวเลือก			
- การแสดงความคิดเห็น	จากเรื่องที่				
	อ่าน				
	3. การระบุ		7	7	
	ใจความสำคัญ				
	4. การแสดง	แบบทดสอบ	3	3	
	ความคิดเห็น	อัตนัย			
	รวม		40	40	

จากตารางที่ 1 ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย และการสอบถามประเด็นประเมินความสามารถในการอ่าน ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบประเมินความสามารถในการอ่าน แบ่งออกเป็น เครื่องมือชุดที่ 1

การอ่านออกเสียง 15 ข้อ และเครื่องมือชุดที่ 2 การอ่านรู้เรื่อง 25 ข้อจำนวนรวมทั้งสิ้น 40 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน เนื้อหาในการสร้างแบบประเมินการอ่านออกเสียงมาจากบัญชีคำพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และข้อคำถามการอ่านรู้เรื่องเป็นเรื่องราวที่กำหนดจากสื่อที่กำหนด

จากนั้นผู้วิจัยนำแบบประเมินความสามารถในการอ่านที่พัฒนาขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบประเมินความสามารถในการอ่าน กับพฤติกรรมบ่งชี้ ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item objective congruence) ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่น่าไปใช้ได้ (เสาวภา ปัญจจริยะกุล, 2560) ซึ่งผลการพิจารณา พบว่ามีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 ถือว่าผ่านเกณฑ์

2. ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือชุดที่ 1 การอ่านออกเสียง

2.1.1 อำนาจจำแนกจากการหา T-test ของเกณฑ์การประเมินรูบริก ระหว่างนักเรียนกลุ่มต่ำ และนักเรียนกลุ่มสูง มีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการประเมินการอ่านออกเสียง การทดลองใช้ครั้งที่ 2

ประเด็นการเปรียบเทียบ	กลุ่มต่ำ		กลุ่มสูง		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
คะแนนความสามารถในการอ่านออกเสียง ครั้งที่ 2	10.19	8.55	29.48	0.51	10.31*	.00

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มต่ำ คือ 10.19 และค่าเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มสูง คือ 29.48 โดย ค่า $p = .00$ สรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มต่ำและนักเรียนกลุ่มสูง จากการทดลองใช้ครั้งที่ 2 มีความสามารถในการอ่านออกเสียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือแบบประเมินความสามารถในการอ่านออกเสียงชุดนี้มีอำนาจจำแนก

2.1.2 ค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (Inter-Rater reliability) ของเกณฑ์ให้คะแนนการอ่านออกเสียง โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ถ้ามีความสัมพันธ์กันสูง คือมีสัมประสิทธิ์ความคงที่สูง (เสาวภา ปัญจจริยะกุล, 2560) ผลการพิจารณาเท่ากับ 0.945 แสดงว่าแบบประเมินมีความเชื่อมั่นสูง

2.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือชุดที่ 2 การอ่านรู้เรื่อง

2.2.1 ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ของแบบประเมินการอ่านรู้เรื่องจำนวน 25 ข้อ การทดลองใช้ครั้งที่ 1

ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ 1 จำนวน 103 คน เพื่อตรวจสอบค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินการอ่านรู้เรื่อง

โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 - 1.00 (อรรวรรณ เกษสังข์, 2564) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ของแบบประเมินการอ่านรู้เรื่อง จำนวน 25 ข้อ การทดลองใช้ครั้งที่ 1

ตอนที่	ข้อที่	ค่าความยาก (p)	แปล ความหมาย	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	แปล ความหมาย	ผลการพิจารณา
ตอนที่ 1	1	0.04	ยากมาก	0.07	ต่ำมาก ต้องปรับปรุง	ใช้ไม่ได้*
	2	0.53	ปานกลาง	0.65	ดีมาก	ใช้ได้
	3	0.16	ยากมาก	0.18	ค่อนข้างต่ำ ควรปรับปรุง	ใช้ไม่ได้*
	4	0.60	ค่อนข้างง่าย	0.75	ดีมาก	ใช้ได้
	5	0.17	ยากมาก	0.28	พอใช้	ใช้ไม่ได้*
	6	0.33	ค่อนข้างยาก	0.56	ดี	ใช้ได้
ตอนที่ 2	8 (1)	0.80	ง่ายมาก	0.48	ดี	ใช้ไม่ได้*
	9 (2)	0.63	ค่อนข้างง่าย	0.50	ดี	ใช้ได้
	10 (3)	0.66	ค่อนข้างง่าย	0.76	ดีมาก	ใช้ได้
	11 (4)	0.72	ค่อนข้างง่าย	0.57	ดี	ใช้ได้
	12 (5)	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.51	ดี	ใช้ได้
	13 (6)	0.60	ค่อนข้างง่าย	0.53	ดี	ใช้ได้
	14 (7)	0.53	ปานกลาง	0.23	พอใช้	ใช้ได้
	15 (8)	0.50	ปานกลาง	0.39	พอใช้	ใช้ได้
ตอนที่ 3	16 (1)	0.70	ค่อนข้างง่าย	0.60	ดีมาก	ใช้ได้
	17 (2)	0.30	ค่อนข้างยาก	0.14	ค่อนข้างต่ำ ควรปรับปรุง	ใช้ไม่ได้*
	18 (3)	0.45	ปานกลาง	0.55	ดี	ใช้ได้
	19 (4)	0.72	ค่อนข้างง่าย	0.51	ดี	ใช้ได้
	20 (5)	0.55	ปานกลาง	0.43	ดี	ใช้ได้
	21 (6)	0.39	ค่อนข้างยาก	0.51	ดี	ใช้ได้
	22 (7)	0.62	ค่อนข้างง่าย	0.72	ดีมาก	ใช้ได้
ตอนที่ 4	23 (1)	0.31	ค่อนข้างยาก	0.32	พอใช้	ใช้ได้
	24 (2)	0.79	ค่อนข้างง่าย	0.64	ดีมาก	ใช้ได้
	25 (3)	0.55	ปานกลาง	0.58	ดี	ใช้ได้

ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (KR20) = 0.82 SEM = 2.11

จากตารางที่ 3 พบว่า ข้อสอบจำนวน 25 ข้อ มีข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 20 ข้อ โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากรายข้ออยู่ระหว่าง 0.31 – 0.79 และค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.23 – 0.76

2.2.1 ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบประเมินการอ่านรู้เรื่องจำนวน 20 ข้อ การทดลองใช้ครั้งที่ 2

ผู้วิจัยนำแบบประเมินการอ่านรู้เรื่อง 20 ข้อที่ผ่านเกณฑ์ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ 2 จำนวน 85 คน เพื่อตรวจสอบค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบประเมินการอ่านรู้เรื่องจำนวน 20 ข้อ การทดลองใช้ครั้งที่ 2

ตอนที่	ข้อที่	p	r	ผลการพิจารณา	ตอนที่	ข้อที่	p	r	ผลการพิจารณา
ตอนที่ 1	1	0.68	0.88	ใช้ได้	ตอนที่ 3	12 (1)	0.69	0.66	ใช้ได้
	2	0.78	0.78	ใช้ได้		13 (2)	0.55	0.76	ใช้ได้
	3	0.56	0.96	ใช้ได้		14 (3)	0.66	0.45	ใช้ได้
	4	0.60	0.84	ใช้ได้		15 (4)	0.60	0.58	ใช้ได้
ตอนที่ 2	5 (1)	0.67	0.91	ใช้ได้	ตอนที่ 4	16 (5)	0.28	0.62	ใช้ได้
	6 (2)	0.69	0.87	ใช้ได้		17 (6)	0.56	0.88	ใช้ได้
	7 (3)	0.80	0.53	ใช้ได้		18 (1)	0.28	0.70	ใช้ได้
	8 (4)	0.76	0.70	ใช้ได้		19 (2)	0.59	0.67	ใช้ได้
	9 (5)	0.69	0.74	ใช้ได้		20 (3)	0.45	0.73	ใช้ได้
	10 (6)	0.72	0.44	ใช้ได้	ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (KR20) = 0.92 SEM = 1.69				
	11 (7)	0.49	0.55	ใช้ได้					

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ข้อสอบ 20 ข้อ มีค่าความยากรายข้ออยู่ระหว่าง 0.28 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.44 – 0.96 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.92

2.3 ค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพ (Concurrent validity) โดยการหา T-test มีรายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียน

ประเด็นการเปรียบเทียบ	กลุ่มต่ำ		กลุ่มสูง		t	p
	$\bar{x}$	$S.D.$	$\bar{x}$	$S.D.$		
ความสามารถในการอ่าน	36.05	13.57	72.95	1.56	12.38*	.00

* $p < .05$

จากตารางที่ 5 ผู้วิจัยเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียน โดยนำคะแนนความสามารถในการอ่านที่ได้จากเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านและการเขียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 2 ธันวาคม 2567 สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ร่วมกับคณะที่ได้จากแบบประเมินความสามารถในการอ่านวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วจัดนักเรียนกลุ่มต่ำและกลุ่มสูงพบว่า ค่า $p = .00$ สรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มต่ำและนักเรียนกลุ่มสูงมีความสามารถในการอ่านออกเสียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เครื่องมือนี้มีความเที่ยงตรงเชิงสภาพ

3. ผลการสร้างเกณฑ์ปกติสำหรับแปลความหมายของคะแนนและคู่มือเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) เครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในรูปคะแนนมาตรฐานที่ (T-score) เฉพาะกลุ่มตัวอย่าง 370 คน โดยนำคะแนนที่ได้จากเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านมาหาค่าคะแนนมาตรฐานที่และเปอร์เซ็นต์ไทล์ จากนั้นนำมาแปลผลเทียบกับเกณฑ์ 5 ระดับ พบว่า นักเรียนที่ได้คะแนนดิบในช่วง 42 -49 คะแนน มีความสามารถในการอ่านในระดับดี นักเรียนที่ได้คะแนนดิบในช่วง 31 - 41 คะแนน มีความสามารถในการอ่านพอใช้ นักเรียนที่ได้คะแนนดิบในช่วง 19 - 30 คะแนน มีความสามารถในการอ่านระดับอ่อน และนักเรียนที่ได้คะแนนดิบในช่วง 5 - 18 คะแนน มีระดับความสามารถในการอ่านที่ควรได้รับการพัฒนา

สรุปผลการวิจัย

1. เครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประเด็นประเมินความสามารถในการอ่านมี 5 ประเด็น ได้แก่ 1) การอ่านออกเสียง 2) การอธิบายความหมายของคำและข้อความ 3) การตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน 4) การระบุใจความสำคัญ และ 5) การแสดงความคิดเห็น แบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 การอ่านออกเสียง ประเมินโดยใช้แบบประเมินการอ่านออกเสียง และ ชุดที่ 2 การอ่านรู้เรื่อง ประกอบด้วย 4 ประเด็น คือ 1) การอธิบายความหมายของคำและข้อความ ใช้แบบทดสอบจับคู่ 2) การตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน 3) การระบุใจความสำคัญ ใช้แบบทดสอบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก และ 4) การแสดงความคิดเห็น ใช้แบบทดสอบอัตนัย จำนวนรวม 35 ข้อ

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ พบว่า เครื่องมือมีคุณภาพตามเกณฑ์ กล่าวคือ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.28 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.44 - 0.96 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.92 ค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater reliability) ของแบบประเมินความสามารถในการอ่านออกเสียง มีค่า 0.945 และแบบประเมินมีค่าความเที่ยงตรงเชิงสภาพ (Concurrent validity) จากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยการทดสอบที

3. เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่นจังหวัดลำปาง (Local norm) ในรูปคะแนนมาตรฐานที่ (T-score) พบว่านักเรียนที่ได้คะแนนดิบในช่วง 42 -49 คะแนน มีความสามารถในการอ่านในระดับดี นักเรียนที่ได้คะแนนดิบในช่วง 31 - 41 คะแนน มีความสามารถในการอ่านพอใช้ นักเรียนที่ได้คะแนนดิบในช่วง 19 - 30 คะแนน มีความสามารถในการอ่านระดับอ่อน และนักเรียนที่ได้คะแนนดิบในช่วง 5 - 18 คะแนน มีระดับความสามารถในการอ่านที่ควรได้รับการพัฒนา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่สำคัญที่นำมาอภิปราย 3 ประเด็น ดังนี้

1. แนวทางในการออกแบบเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ถูกต้องตามลำดับขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทยเกี่ยวกับแนวทางและกรอบการประเมินความสามารถในการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นระดับที่ต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งนักเรียนควรอ่านออกเสียงได้อย่างคล่องแคล่วเป็นพื้นฐานก่อนที่จะประเมินการอ่านรู้เรื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงจันทร์ เดียววิไล และคณะ (2555) ที่นำเสนอการพัฒนาสมรรถนะการอ่าน 4 ระดับ ได้แก่ 1) การอ่านออก 2) การอ่านคล่อง 3) การอ่านเอาเรื่อง และ 4) การอ่านเชิงวิเคราะห์และตีความ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ บันลือ พฤกษ์วัน (2545) ที่จำแนกระดับของการอ่านไว้ โดยเริ่มจาก 1) การอ่านออก 2) การอ่านได้ และ 3) การอ่านเป็น นอกจากนี้เนื้อหาสาระที่ให้นักเรียนอ่านควรมีความเหมาะสมกับบุคลิกภาพและบริบทของนักเรียน เนื้อหาที่มีความยาวพอเหมาะกับระดับของนักเรียน มีจำนวนข้อคำถามที่เหมาะสมคือ เครื่องมือชุดที่ 1 การอ่านออกเสียงมี 15 ข้อ และเครื่องมือชุดที่ 2 การอ่านรู้เรื่องมี 20 ข้อ ข้อคำถามมีทั้งในรูปแบบจับคู่ เลือกตอบ 3 ตัวเลือก และอัตนัย สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554) เกี่ยวกับหลักการประเมินการอ่านว่า ควรใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการซึ่งความสามารถดังกล่าวอย่างเต็มศักยภาพ และทำให้ผลการประเมินที่ได้มีความน่าเชื่อถือ และงานวิจัยของสมนึก ภัททิยธนี (2562) อนวัดี คุณแก้ว (2562) ปราณี หล้าเบญญะ (2561) เชาวน์ อินโย (2555) ที่กล่าวสอดคล้องกันว่าการสร้างแบบทดสอบจับคู่ เหมาะสมกับประเด็นการอธิบายความหมายของคำและข้อความ เนื่องจากแบบทดสอบจับคู่เหมาะกับวัดความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งสองสิ่ง เช่นเดียวกับการสร้างแบบทดสอบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก เหมาะกับการประเมินประเด็นการตั้งคำถามตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และการระบุใจความสำคัญ เนื่องจากแบบทดสอบเลือกตอบวัดพฤติกรรมระดับสูงได้ง่ายต่อการตรวจให้คะแนน มีความเป็นปรนัยสูง ในขณะเดียวกันแบบทดสอบอัตนัยเหมาะสมที่จะประเมินประเด็นการแสดงความคิดเห็นเนื่องจากส่งเสริมให้นักเรียนตอบอย่างอิสระและเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ ได้

2. คุณภาพของเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนดสามารถนำไปใช้ได้ แสดงว่าข้อสอบฉบับนี้มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา สอดคล้องกับ อรรพรรณ เกษสังข์ (2564) ได้กล่าวไว้ว่าข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 ข้อสอบนั้นใช้ได้ ทำให้ผู้วิจัยได้เครื่องมือทั้งสิ้น 40 ข้อ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปตรวจสอบคุณภาพปรายข้อกับกลุ่มทดลอง (Try out) ได้ข้อสอบที่นำไปใช้ได้จริงจำนวน 35 ข้อ และนำไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือครั้งที่ 2 ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือชุดที่ 1 การอ่านออกเสียง มีค่าอำนาจจำแนกจากการทดสอบที (T-test) สะท้อนว่าเครื่องมือนี้มีคุณภาพในการจำแนกนักเรียนกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ นักเรียนที่อ่านหนังสือคล่องแคล่วจะอ่านได้คะแนนสูง ในขณะที่นักเรียนที่อ่านไม่คล่องจะได้คะแนนน้อย เครื่องมือนี้เป็นเครื่องจำแนกนักเรียนสองกลุ่มได้ดี ทำให้ครูผู้สอนมีสารสนเทศเพื่อนำไปพัฒนานักเรียนต่อไป มากไปกว่านั้นผู้วิจัยได้กำหนดให้มีผู้ตรวจให้คะแนนจำนวน 2 คน ขึ้นไป เพื่อลดความคลาดเคลื่อนและเพิ่มความปรนัยในการตรวจ โดยการหาความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater reliability) เพื่อดูความสอดคล้องในการให้คะแนน (กมลวรรณ ตังชนกานนท์, 2563) จะทำให้มีความน่าเชื่อถือในการตรวจให้คะแนนยิ่งขึ้น ซึ่งแบบประเมินการอ่านออกเสียงชุดนี้มีความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมินเท่ากับ 0.945 ถือว่ามีความเชื่อมั่นสูง (จิรัชญา แสงยนต์, 2560)

2) ผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือชุดที่ 2 การอ่านรู้เรื่อง ค่าความยากจากการทดลองใช้เครื่องมือครั้งที่ 1 ด้วยโปรแกรม TAP พบว่า ข้อคำถามมีความยากอยู่ระหว่าง 0.04 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.07 – 0.76 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (KR20) เท่ากับ 0.82 เพื่อพิจารณาเกณฑ์คุณภาพของข้อสอบที่เหมาะสม คือ มีความยากอยู่ในช่วง 0.20 – 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (เยาวดี วิบูลย์ศรี, 2553) พบว่า มีข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 20 ข้อ โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีความยากรายข้ออยู่ระหว่าง 0.31 – 0.79 และค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.23 – 0.76 และสำหรับข้อคำถาม 5 ข้อที่มีคุณภาพไม่เหมาะสม เป็นข้อคำถามที่ยากเกินไปจำนวน 3 ข้อ ข้อคำถามง่ายเกินไป 1 ข้อ และข้อคำถามจำแนกนักเรียนได้ค่อนข้างต่ำ 1 ข้อ หากจะนำเครื่องมือประเมินนี้ไปใช้ควรปรับปรุงข้อคำถามให้มีความยากน้อยลง จะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างข้อสอบมีค่าสูงขึ้น (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552) อีกทั้งการสร้างแบบทดสอบหรือแบบประเมินควรสร้างข้อคำถามมากเกินกว่าจำนวนข้อคำถามที่จะนำไปใช้จริง เพื่อสามารถคัดเลือกข้อคำถามที่มีคุณภาพสูงไปใช้ได้

จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือมาปรับปรุงและทดลองใช้ครั้งที่ 2 พบว่า (1) ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.28 – 0.80 แสดงว่าเครื่องมือชุดนี้มีความยากพอเหมาะ คือมีค่าตั้งแต่ 0.20 – 0.80 (อรรพรรณ เกษสังข์, 2564) (2) ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.44 – 0.96 แสดงว่าเครื่องมือชุดนี้สามารถจำแนกผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงออกจากผู้ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำได้ (อรรพรรณ เกษสังข์, 2562) กล่าวคือค่าอำนาจจำแนก ที่ต้องการมีค่าตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 และยิ่งค่าอำนาจจำแนกเข้าใกล้ 1.00 ข้อสอบยิ่งมีค่าอำนาจจำแนกสูง และ (3) ค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 เท่ากับ 0.92 ซึ่งสอดคล้องกับจิรัชญา แสงยนต์ (2560) ที่ได้กล่าวว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบประเมินมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ยิ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 มากเพียงใด ยิ่งมีความเชื่อมั่นของแบบประเมินสูงมากเท่านั้น สะท้อนว่าเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเชื่อมั่นสูง สามารถนำไปใช้ในการตัดสินผลทางการศึกษาได้ (อนุวัติ คุณแก้ว, 2565)

3) ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงสภาพ (Concurrent validity) โดยใช้การทดสอบที (T-test) เปรียบเทียบระหว่างนักเรียนกลุ่มต่ำและกลุ่มสูง โดยใช้ผลรวมของคะแนนความสามารถในการอ่านที่ได้จากเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านและการเขียน ครั้งที่ 2/2567 กับคะแนนที่ได้จากแบบประเมินความสามารถในการอ่านวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่า ค่า P (ความน่าจะเป็น) = 0.00 มีค่าน้อยกว่าค่าอัลฟา (ระดับนัยสำคัญที่ 0.05) เท่ากับ Sig จึงสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มต่ำและนักเรียนกลุ่มสูงมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือแบบประเมิน

ความสามารถในการอ่านวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงสภาพ สอดคล้องกับ สมชาย วรภิเกษมสกุล (2568) ที่กล่าวว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม เป็นการแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการนำเครื่องมือไปทดลองใช้เป็น 2 กลุ่มตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำคะแนนที่ได้ มาหาค่าเฉลี่ยและความแปรปรวนแล้วนำไปเปรียบเทียบด้วยการทดสอบที ถ้าผลการเปรียบเทียบพบว่าแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญ โดยกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยที่สูงกว่าเป็นกลุ่มที่มีลักษณะที่ต้องการ แสดงว่าเครื่องมือที่มีความ เที่ยงตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ (เชิงสภาพจริง) มากไปกว่านั้นยังสอดคล้องกับ เสาวภา ปัญจจริยะกุล (2560) ที่กล่าวว่า ถ้าเครื่องมือใดมีอำนาจจำแนกสูง เครื่องมือนั้นก็มีความเที่ยงตรงเชิงสภาพสูงด้วย

3. เกณฑ์ปกติของเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนที่ได้คะแนนดิบในช่วง 42 -49 คะแนน มีความสามารถในการอ่าน ในระดับดี นักเรียนที่ได้คะแนนดิบในช่วง 31 – 41 คะแนน มีความสามารถในการอ่านพอใช้ นักเรียนที่ได้ คะแนนดิบในช่วง 19 – 30 คะแนน มีความสามารถในการอ่านระดับอ่อน และนักเรียนที่ได้คะแนนดิบในช่วง 5 – 18 คะแนน มีระดับความสามารถในการอ่านที่ควรได้รับการพัฒนา ตามลำดับ โดยนักเรียนที่อยู่ใน ระดับอ่อนมีจำนวน 48 คน และนักเรียนระดับควรได้รับการพัฒนา มีจำนวน 42 คน สะท้อนว่ายังมีนักเรียน ที่ควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมด้านการอ่านอย่างเข้มแข็ง ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับ ผลการประเมิน PISA ในปี 2022 ที่นักเรียนมีคะแนนทักษะด้านการอ่านต่ำ และนักเรียนไทยไม่สามารถ อ่านจับใจความบทความสั้น ๆ ได้ กล่าวได้ว่า สมรรถนะด้านการอ่านคือรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ ดังนั้น สถานศึกษาสามารถนำผลนี้มาใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาการอ่านของนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้น ประถมศึกษาตอนต้น เตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีความฉลาดรู้ด้านการอ่านได้ในโอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1) การนำแบบประเมินการอ่านออกเสียงไปใช้ ครูผู้สอนควรคำนึงถึงเวลาที่ใช้ในการประเมิน หากมีนักเรียนจำนวนมาก ควรมีผู้ประเมินอย่างเพียงพอ เพื่อให้การประเมินการอ่านออกเสียงได้ผลคะแนน ตรงกับความสามารถของนักเรียนมากที่สุด

2) ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา หรือองค์กรทางการศึกษา สามารถนำข้อมูลสารสนเทศ จากการงานวิจัยไปพัฒนานักเรียนที่อยู่ในระดับควรได้รับการพัฒนาในเชิงปฏิบัติ เพื่อพัฒนานักเรียน ให้มีความสามารถในการอ่านในระดับที่สูงขึ้น เตรียมพร้อมสำหรับการเรียนรู้ในระดับชั้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรพัฒนาเครื่องมือประเมินความสามารถในด้านอื่น ๆ ในขอบเขตความรู้ที่กว้างขึ้น เช่น การเขียน เพื่อให้มีสารสนเทศในการนำไปพัฒนาผู้เรียนอย่างครอบคลุมรอบด้าน

2) ควรพัฒนาเครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านกับนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น เช่น ระดับประถมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นสารสนเทศในการส่งเสริมพัฒนาการ ด้านการอ่านของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ ตังธนากานนท์. (2563). *การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2568). (ร่าง) *หลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3) พุทธศักราช 2568*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- เกียรติสุดา ศรีสุข. (2554). *ระเบียบวิธีวิจัย*. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิรัชญา แสงยนต์. (2560). *การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามแนวคิดของมาร์ซาโน (Marzano's taxonomy)* [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา].
- เขาว์ อินโย. (2555). *การวัดและประเมินผลการศึกษา*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ดวงจันทร์ เตียววิไล และคณะ. (2555). *โครงการการพัฒนาสมรรถนะการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 - 6 ด้วยเครือข่ายหนุนเสริมการเรียนรู้จังหวัดลำปาง* [รายงานวิจัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง].
- นราวัลย์ พูลพิพัฒน์, สุรางคนา ฤกษ์สมบูรณ์ดี, ปทุมวดี ศิริสวัสดิ์, กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์, สิริระ สมนาม. (2561). *การศึกษาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาของโรงเรียน ท้องถิ่น และโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือ*. วารสารพิษณุเวชสาร, 14(2), 31-47.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2545). *มิติใหม่ในการสอนอ่าน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- บุรชาติ ศิริเป้ง. (2561). *การพัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน และการเขียนภาษาไทยเพื่อวินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ปราณี หล้าเบญจ. (2561). *การวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สหมิตรพัฒนาการพิมพ์.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2553). *การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2566). *เครื่องมือวัดและประเมินผล “ความสามารถในการอ่านและการเขียน” ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2563). *ข้อค้นพบจาก PISA 2018: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินด้านการอ่าน*. <https://pisathailand.ipst.ac.th>.

- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566). การแถลงข่าวผลการประเมิน PISA 2022. <https://pisathailand.ipst.ac.th>
- สมชาย วรวิเศษมงคล. (2568). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2562). *การวัดผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กทม. สันติ: ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สู่สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ระดับประถมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2568). *สกศ.จับมือ สกร. สำรวจอัตราการรู้หนังสือของคนไทยเพิ่มขึ้น พลุกความหวังการศึกษาไทยขยับขึ้นในเวทีโลก*. <https://www.onec.go.th/th.php/page/view/Newssecgen/6122>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2562). *สำนักงานสถิติฯ เผยสำรวจการอ่านของประชากร พ.ศ.2561*. https://www.nso.go.th/nsoweb/view_content/enJ
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2555). *คู่มือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563). *คู่มือการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ปีการศึกษา 2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุนันทา สมใจ. (2551). *การพัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 [ปริญญาณิพนธ์ปริญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]*.
- เสาวภา ปัญจจริยะกุล. (2560). *การวัดผลและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). เชียงใหม่: ภาควิชาเทคนิคการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- อนุวัติ คุณแก้ว. (2562). *การวัดผลและประเมินผลการศึกษาแนวใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุวัติ คุณแก้ว. (2565). *การทดสอบ การวัดผลและประเมินผลการศึกษาแนวใหม่*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรณณ เกษสังข์. (2564). *การวัดและประเมินการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บ้านนาอ้อ.
- Kline, P. (2000). *Handbook of psychological testing*. Routledge.